POSŁANIEC

MESSENGER

POLSKO-KATOLICKIEGO KOŚCIOŁA

Published weekly by Rev. Joseph Zielonko. — 179 Court Street.

"Entered as second—class matter August 20th 1924 at the post office at Newark, New Jersey, under the Act of March 3, 1879."

Subscription per annum $2.00 — Single copy 5 cents
Przedpłata roczne $2.00. — Pojedyńczy nr. 5 centy

Vol. III. Newark, N. J. Niedziela — Sunday, July 19th, 1925. No. 29.

KRÓTKA HISTORJA STARO-KATOLICKEGO KOŚCIOŁA

Staro-Katolicki Kościół bierze swój początek w VII w. od św. Willibrorda, którego prawym następcą był św. Bonifacy, i hierarchja ta przetrwała aż do XVI w. Kościół Staro-Katolicki w Holandji, prześladowany inkwizycją papieską, kierowaną przez Jezuitów, ucierpiał wiele aż do śmierci bpa Piotra Codde w 1710 roku potem pozostał pod opieką rządu Stanów Generalnych a Stenhoven był wybrany generalnym Wikarem Kościoła, dla którego wyświęcali na księży francuscy i irlandscy biskupi, sympatyzujący ruchowi Staro-Kat. Kościoła.

W roku 1719 Varlet, bp. Askalonu i koadjutor bpa Babilonji, przybył do Holandji, drogą przez Persję i udzielił Sakramentu Bierzmowania przeszło 600 osobom, za co został suspendowany, lecz powróciwszy do Holandji wykonsekrował 4 arcybiskupów dla Utrechtu, Haarlemu, i Deventeru.

Dr. Praw Kanonicznych, Van Espen bronił ważność czynności bpa Varleta wywodząc jego apostolską sukcesję od bpa de Matignon, a ten od bpa James Benigne Bossuet, bpa Kondomu i Meaux, którego konsekrował kardynał Barberini, kuzyn Papieża Urbana VIII [1623 r.]

W taki mto porządku Kościół Staro-Katolicki w Holandji przechował apostolską sukcesję, aż do dni obecnych i egzystuje pod nazwą: „Staro-Rzymski Kat. Kośc." Następnym powodem wzmocnienia ruchu starokatolików było ogłoszenie „nieomylności" przez papieża Piusa IX na soborze watykańskim w roku 1871, na co się nie chcieli zgodzić Dr. Dollinger z Munich, arcybiskup Strossmayer z Djakowaru i inni. Dr. Reinkens został konsekrowany przez bpów holenderskich dla niemiec; Dr. Herzog zaś dla Szwajcarji, gdzie w r. 1876 ustanowił teologiczny fakultet przy uniwersytecie w Bernie. W Austrji rzucono hasło: „Los Von Rom!" — a duszą tego ruchu stał się Dr. Ibed. Również we Francji wzmógł się podobny ruch starokatolicki.

W Polsce Staro-Katolicyzm znany jest w ruchu Marjawitów, którym kieruje kilku bpów z arcybpem Janem Kowalskim na czele. W Anglji zapoczątkowany został ruch S. K. K. przez Dra Arnolda Mathew, wykonsekrowanego na bpa przez arcybiskupa w Utrechcie 28 kwietnia 1908 r. W dzień św. Pawła bp Mathew został jednogłośnie wybrany arcybpem dla Wielkiej Brytanji. Przytem arcybp Mathew wraz z klerem zostali przyjęci do Unji św. Wschodniego Ortodoksyjnego Kościoła, przez arcybpa Gerassimos Messara, księcia i metropolitę z Beirut w Syrji, w patriarchacie Antichyjskim 5

sierpnia 1911 r.

W Ameryce przyjęci zostali do Unji Staro-K. K. zakonnicy św. Benedykta, wraz ze swoim opatem Dom. Francis 4 lutegło 1914 r. przez brytyjskiego arcybpa Mathew, pozostając pod jego jurysdykcją do czasu wykonsekrowania opata na bp. starokatolickiego. W niespełna 2 lata potem, udzielny książe de Landes Berghes et de Rache, bp szkocki, przybył do Ameryki i zamieszkał w klasztorze Benedyktynów, a 3 października 1916 konsekrował Opata Dom Francisa na bpa dla Staro-Kat. Kościoła w Ameryce. Bp. Frances został jednogłośnie przez cały Staro-Kat. kler obrany arcybpem i metropolitą S. K. K. na Amerykę w dniu 8 stycznia 1917 r.

24 czerwca 1925 r. na konferencji biskupów starokatolickich w Ameryce, został oficjalnie przyjęty do Unji S. Kat. Kośc. i uznany jako samodzielny Polsko-Katolicki Kościół, założony w Philadelphji 1911 r. przez obecnego kierownika Kościoła pod No. 179 Court St Newark, N. J. Ks. J. Zielonko, który uznany jest prawowitym i jedynym Polskim Biskupem Staro-Kat. Kościoła mającym apostolską sukcesję na Amerykę.

Ks. Robert E. Zipser
Sekr. Dyecezjalny Pol. Kat. Kościoła.

OD KOGO SŁOWIANIE PRZYJĘLI RELIGJĘ CHRZEŚCJAŃSKĄ?

Po męczeńskiej śmierci Obrońców ludu czeskiego, powstaje Jakóbek i przywraca nazad podawanie Kielicha przy Komunji św. wiernym. O tę doktrynę powstał namiętny spór między teologami pragskiemi i soborowymi. Sobór za namową Gersona, uznał to za kacerstwo. Co, jako i spalenie Husa i Hieronima mocno rozgniewało Czechów, a gdy umarł Król Wacław w 1419 roku, brata jego cesarza Zygmunta nie chcieli już Czesi uznać królem Czechów. Wybuchła tedy 16-letnia wojna domowa, mająca c odo srogości i okrucieństw oraz sprawionych spustoszeń mało podobnych przykładów w historji.

Zwolennicy Husa i Hieronima wypędzali księży rzymskich i wprowadzali nabożeństwa Hyssyckie. Masy ludowe w Czechach przyjmując nową naukę, poszły jeszcze dalej. Uznały one, że wszelka nierówność ludzi sprzeciwia się religji, żądały więc zniesienia wszelkich przywilejów, różnicy stanów, zaprowadzenia równości powszechnej i rządów ludowych. Słowem chciano zaprowadzić w miejsce absolutnej monarchji — demokratyczną republikę.

Hussyci pod wodzą Żyżki, wodza ochotników czeskich z pod Grunwaldu, zbudowali silną fortecę na stromej górze, którą nazwali Tabor. Ztąd nazwa Taboryci. Umiarkowani zaś Hussyci, pragnący tylko unarodowienia i reformy kościoła, przezwali się Kalikstynami. Była to przeważnie szlachta a taborytyzm objął masy ludowe. Kalikstyni żądali mniej, żądania ich zawierały się w 4-ch artykułach. 1. Komunja sub utraquae |pod obiema postaciami|. 2. Kazanie w języku narodowym. 3. Karność między duchowieństwem. 4 Wyrzeczenie się majątków kościelnych przez duchowieństwo. O te cztery artykuły, z małemi zmianami, ułożyli się Kalikstyni z Soborem Bazylejskim r. 1433 i na mocy tej ugody, nazwanej „Bazylejskimi Kompaktami" powrócili do Kościoła papieskiego. Natomiast Taboryci ani słyszeć nie chcieli o jakiejkolwiek zgodzie z papieżem. Oświadczyli owszem, że odrzucone musi być wszystko, co w organizacji, nauce i nabożeństwie kościelnem nie zgadza się z biblją.

To niezodowolenie i ogólna nienawiść do wszystkiego co Niemieckie i rzymskie wzmogło się gdy brat zmarłego króla czeskiego Wacława cesarz Zygmunt Luksemburg, siłą zbrojną opanował opróżniony tron czeski. W ca

łym kraju wybuchło powstanie. Cały lud czeski wziął się do broni. Przybyłe z Zygmuntem wojsko zostało kilkakrotnie pobite, a Taboryci, pod wodzą jednookiego Żyżki, wycinali nasyłane na czechów przez papieża i cesarza wojska. Żyżka w testamencie przed śmiercią swoją, która nastąpiła w 1434 roku, przeznacza swoją skórę, ażeby rozpięta na bębnie, wołała do pomsty za krzywdy ludu słowiańskiego doznane od papieży.

Po śmierci tego bohatera, obrano wodzem Prokopa, ale najgorliwsi nie uważali żadnego człowieka za godnego, aby dowodził po Wielkim Żyżce i odłączyli się od niego, nazywając się bie Sierotkami. Niedaleko pod czeskim Brodem, pokonani zostali Taboryci r. 1434. Cesarz Zygmunt zwyciężył, zaprzysiągł bazylejskie układy, lecz ani państwo, ani papież nie trzymały się ściśle ich, owszem zniósł je papież Pius II 1462 roku, z zemsty za to, że nie mógł zakłonić do wojny z Turkami króla czeskiego Podiebrada. Papież Paweł II |1464 - 1471| rzucił na Podiebrada klątwę i do Krucjaty przeciwko niemu wzywał całe chrześcjaństwo. Mimo to, król Podiebrad trzymał się kompaktów bazylejskich, a następca jego, polak Władysław, dawał opiekę Kalikstynom. Lecz w wieku XVI resztki ich zlały się z Taborami, którzy aczkolwiek pobici i rozproszeni po zdobyciu Taboru przez Podiebrada w 1453 roku, przecież nie poznikali bez śladu ale owszem pojawili się w nowym kształcie jako „Jednota Braci", czyli „Bracia Czescy i Morawscy" w 1457 r. Na początku XVI wieku mieli 200 domów modlitewnych w Czechach, na Morawie i w Polsce. Bracia czescy roz proszeni są wszędzie. Największemi swobodami cieszą się w Ameryce.

Wystąpiwszy przeciwko niemczyźnie Czesi odrazu zwrócili się do Polski, proponując imię obu krajów i powołanie na tron Jagiełły. W Polsce myśl unji z Czechami miała wielu zwolenników z Witołdem na czele. Wielu bardzo uśmiechała si ęmyśl zupełnego wyzwolenia z zależności od zachodu przez reformę kościoła. Duchowieństwo jednak wystąpiło z całą energją przeciw łączności z heretykami tymbardziej że Czesi, powołując Jagiełłę na tron, żądali zgody na zabranie majątków kościelnych w Czechach. Cesarz Zygmunt zaś poruszył przeciw Polsce wojnę Krzyżową, powołując się na to, że Witołd posłał na pomoc Hysytom kilkotysięczny hufiec rycerstwa Zanosiło się na nowy Grunwald, gdyż Witołd zawierał przeciw Zygmuntowi sojusz z Moskwą i Tatarami. W końcu duchowieństwo zatryumfowało. Ciemne masy szlacheckie na zjazdach ziemskich uchwalały srogie prawa przeciw husytom, a wreszcie rząd pod ich naciskiem, wydał edykt w Wieluniu, nakazujący ściganie i tępienie tej religji 1424 roku. Jagiełło zaś zawarł układ w Kezmarku z cesarzem Zygmuntem, wydając Czechy na jego łeskę i niełaskę.

Raz jeszcze myśl unji z Czechami od żyła w Polsce, gdy po śmierci Zygmunta, Czesi nie uznali królem zięcia jego, Albrechta Hapsburga, lecz powołali na tron syna Jagiełły, Kazimierza. Kler jednak z Oleśnickim, sprawującym wówczas w imieniu małoletniego króla Władysława rządy, sprzeciwił się. Wywołało to niezadowolenie wśród możnowładców i lepiej uświadomionej politycznie i narodowo części szlachty. Zawiązała się Konfederacja przeciw Oleśnickiemu pod wodzą Spytka z Mel sztyna. Duchowieństwo jednak, pobburzywszy szlachtę, odniosła stanowcze zwycięstwo. Związkowcy zostali pobici pod Grotnikami 1439 roku, a następnie srogiemi prześladowaniami, pa leniem na stosach itd. wytępiono w Polsce Husytyzm. Czechy i Węgry objął Albrecht Habsburg. Hapsburgowie, jako katoliccy monarchowie, niebali

się takich bezbożników jak Czesi —to tylko polskim królom nie pozwalał papież i jego urzędnicy, na Unję Czech z Polską.

Odtrąceni przez Polskę Czesi, walczyli z Niemcami i papieżem, aż wreszcie padli zdeptani butem żołnierzy niemieckich których błogosławił papież.

Po blisko 500 letniej niewoli u Niemców, dziś Czesi są znowu wolnym narodem. Czesi wiedzą dobrze, kto był przyczyną ich nieszczęść, dla tego też światli kapłani Czescy, w pierwszych dniach narodzin republiki czeskiej stworzyli wolny od papieskich rządów kościół który nazwali: „Czesko-Słovenska Cirkwa". Do kościoła tego należy około 2 miljony czeskiego ludu, a kilkaset księży wraz z biskupami cieszą się sympatją całego narodu.

Dnia 6-go lipca br. w 500 letnią rocznicę męczeńskiej śmierci ks. Jana Hussa, cały naród Czesko Słowacki w całym kraju, czcił pamięć swego bohatera. Na wszystkich gmachach rządowych i pałacu prezydenta powiewały sztandary; Mówcy na wiecach przypominali narodowi czeskiemu zasługi ks. Hussa, a bezprawie Niemców i papieża.

Chwała potępionego i spalonego ks. Hussa po 500 latach zajaśniała nad narodem Czeskim. Blask tej chwały, oślepił papieskiego nuncjusza w Pradze, który uciekł do Rzymu w poniedziałek 6-go lipca. Czechy zaś odwołały natychmiast swojego posła przy papieżu.

Zaczęta wojna między papieżem, a Czechami w 1410 roku jeszcze się nie skończyła.

Mamy nadzieję, że zakończy się teraz. Tak jak wtedy ukarany został niewinnie ks. Jan Huss, a z nim czeski lud. Tak dziś ukarany musi być ten, co wywołał zbrodnie. Ks. Jan Huss zostanie i nadal nauczycielem ludu czeskiego. Naród czeski wolnym, ale papież wraz z swoimi urzędnikami potępionym i z Czech wypędzonym zostanie. Takie jest prawo Boże, tak też powiedział Jezus: „Jaką kto miarą mierzy — taką mu będzie odmierzono."

D. C. N.

SZCZĘŚLIWY

— Znalazłem doskonałą posadę, zarabiam miesięcznie dwieście złotych więcej niż poprzednio.

—A wiele zarabiałeś przedtem??

— Nic. Byłem bez posady.

"ODRODZENIE MESJANIZMU W POLSCE".

Przez p. Ant. Martel'a.

Więzy małżeńskie będą wzmocnione. gdyż w nowym świecie, nawet śmierć nie będzie ich rozrywać. Sumienność trzeźwość, miłość okażą się nareszcie w życiu społecznem. Wszystkie ludy są zapraszane, aby się przyłączyły do tego „Świętego Komunizmu," który nie będzie miał nic wspólnego z „Komunizmem czerwonym," który był w Paryżu w 1871 i teraz jeszcze panuje w Rosji. Również odróżniać się będzie od podobnie wstrętnego „Komunizmu czarnego", będące tworem papieża i Jezuitów |str. 140|. Marjawityzm sprowadza „Komunizm Białej Golebicy", w którym ta Boska Rzeczpospolita, Kościół i Państwo Ducha Świętego, będzie się rządzić duchem Ewangelji Chrystusowej, otoczy wszystkich miłosierdziem, sprawiedliwością i pobudzi do dobrego. |str. 140.|

Lecz biada ludom, jeśli nie przyjmą Królestwa Bożego, które Marjawityzm im ofiarowuje; będą z sobą walczyć aż do wzajemnego wytępienia się. Biada nawet Polsce, jeśli odrzuci przyniesione jej poselstwo, gdyż oto „bicz gniewu Bożego już się podnosi w Rosji" przeciwko Narodowi Polskiemu" |str. 237|.

Taką to smutną nutą kończy się dziwne to dzieło głowy marjawickiego Kościoła: gromadzą się i piętrzą tłómaczenia Apokalipsy, cytaty pisarzy polskich i objawienia Matki Kozłowskiej.

Praca ta pozostawia wrażenie niejasne: Czy naprawdę szczerem jest to wyzyskiwanie myśli wielkich mistrzów nowożytnej polskiej twórczości? Czy nie było w zamiarze, jak to mówią, „uderzyć w strunę patrjotyczną," żeby przyciągnąć tłumy do małej kaplicyobecnie nieco opuszczonej? Nie śmiemy tak twierdzić.

W każdym razie, to dzieło jest ważną datą w historji tego niezależnego Kościoła. Jeżeli ten najwyższy wysiłek nie wywoła prędko znacznego powiększenia się liczby członków tej sekty, to upadek jej stanie się szybszy i prędsze zniknięcie. I rzeczywiście Jezuici, którzy za rządów rosyjskich nie łatwo mogli przenikać do „Polski kongresowej", — pracują teraz tam gorliwie nad zachowaniem jedności kościelnej.

W każdy mrazie, głębokie odnowienie mesjanizmu ma mało widoków, żeby w naszej epoce mogło być brane na serjo. Biskup Kowalski będzie miał dużo roboty zarówno, aby oderwać Polskę od Rzymu, jak, aby wykazać nieskończoną wyższość „Papieża Słowiańskiego."

Antoni Martel.

KRONIKA PARAFJALNA

W przeszłą niedzielę na sumie wygłosił Ks. Zipser kazanie z Ew. św. Marka r. 8 — „O Sakramencie Chleba"

W treściwych słowach zaznaczył Ks. Zipser godne spożywanie codziennej strawy, którą błogosławiąc i dzięki czyniąc Panu Bogu, Dawcy tylu darów, — powinniśmy przyjmować.

Wtedy doznają wyznawcy Chrystusowi mocy tajemnych — łączących siły ciała na pożytek duszy naszej.

W nadchodzącą niedzielę, 19 lipca Ks. Zipser odprawi pierwszą Mszę św. w naszym Kościele o godz. 10:30 rano. Ks. Biskup Zielonko wygłosi kazanie z Ew. Mat. r. 7.

W niedzielę, 26-go bm. odwiedzi nasz kościół Ks. W. H. Francis, Arcybiskup Staro-Katolickiego Kościoła i udzieli Sakr. Bierzmowania dzieciom i dorosłym zaraz po sumie.

Zaprasza się członków i przyjaciół na powyższe nabożeństwa.

O RÓŻNYCH RELIGJACH I SEKTACH

Stan Reliyijny Arabów w Chwili Wystąpienia Mahometa

Aby zrozumieć fakt zjawienia się religji muzułmańskiej, musimy poznać duchowy stan Arabji południowej w chwili, gdy wystąpił Mahomet. W bardzo dawnych już czasach istniała w Arabji pewna cywilizacja, której główny czynnik stanowił handel; szczęśliwe położenie Yemenu nadało jego mieszkańcom rolę pośredników handlowych między Indjami a Etyopją, oraz między Egiptem a Syrją.

O tej cywilizacji mówi nam biblja z powodu królowej Saby; napisy Assyryjskie z VIII w. a także liczne napisy w samej Arabji. Obok Sabejczyków, wspominani są u Greków i Rzymian Minejczycy, ale chronologja Arabji nieznana jest aż do 18 roku przed Chrystusem. Gdy Aeliusz Gallius poniósł klęskę w tym kraju. Wówczas następuje nowy ród Himyarici |Homerytae,| o których Arabowie liczne baśni opowiadają. Książęta ich, zwani tobba, założyli państwo dość potężne, prowadzili wyprawy dalekie, wreszcie ulegli Abissynji, a potem Persji.

Niektórzy z książąt, byli życzliwie usposobieni dla religji żydowskiej i nawet chętnie ją przyjmowali; Chrześcjaństwo zaś, które za czasów cesarza Konstancjusza dość żywo się tu rozszerzało zwłaszcza w prowincji Nedżran — natrafiło później na silny opór. Gmina chrześcjańska tamtejsza była mocno prześladowana i dopiero Negus Abissyński stanął w jej obronie, wygnawszy księcia Dsu-Nowas. Jeden z następców tego władcy zdołał potem znów dostać się na tron przy pomocy perskiej i jako wasal Chozroesa |600 r. po Chrys.| to nam tłomaczy, dlaczego ludność Yemenu, niechętna Persom, tak łatwo przyjęła Islam. Surowy monoteizm Islamu — miał już dostatecznie przygotowany grunt przez żydowstwo i Chrystjanizm.

Podług Arabów, pokolenia Yemenu a pokolenia środkowe i południowe Arabji —to odrębne narody. Pierwsi pochodzą od Quahtaną |Yohatana biblijnego| drudzy od Izmaela. Nie idzie tu o podział geograficzny, lecz geneologiczny, gdyż w ciągu wieków, Yemeni ci zmieniali swoje siedziby i niektóre klany przeniosły się do środkowej i południowej części półwyspu. Oni to stworzyli w Syrji królestwo Ghassanidcw, które w VI w. pod protektoratem Byzancjum doszło do znacznej siły. Plemiona tamtejsze przyjęły chrześcjaństwo podług doktryny Monofizytów. Z drugiej strony Lachmidzi założyli królestwo w Hira nad Eufratem; jako lennicy Persji, walczyli oni z Ghassanidami i innemi plemionami arabskiemi; Lachmidzi pierwiastkowo poganie, przyjęli chrystjanizm doktryny Nestorjusza.

Pokolenia Izmaelskie były mniej kulturalne niż Yemenici. Prowadzili życie koczownicze — i nawet w miastach jak Mekka i Medyno — organizacja klanowa beduinów była przeważająca. Stary poganizm semicki trwał nienaruszony, a chociaż Yemen liczył wielu żydów lecz ci nieprowadzili żadnej propagandy religijnej — i poza kultem — byli zupełnie z arabszczeni.

Arabowie ówcześni zachowali pewne cechy dzikości: mieli wielkie poczucie honoru i wolności wrażliwość zmysłową i brak przewidywania przyszłości żyli oni ściśle biorąc, z rozboju i gra bili się nawzajem tj. jedno plemię walczyło nieustannie z drugiem, z czego wynikała potem zasada Wendetty na długie pokolenia. Jeszcze w późniejszych czasach, za Omajjadów w Damaszku, nawet w Hiszpanji — wybuchały nieraz te walki międzynarodowe.

D. C. N.

Wielkiej Wartości

SAMOGRAJĄCE
FORTEPIANY
OD $225 W GÓRĘ

FONOGRAFY

OD

$19tu W GÓRĘ

GRIFFITH PIANO CO.

NEWARK, N. J.

605-607 Broad Street

S. KOZUBAL

Skład Wędlin i Wyrąb Mięsa

102 SO. ORANGE AVENUE

Phone Market 4540

FRANK L. ADAM

Asekuruję domy, okna wystawowe Automobile, piece parowe oraz wszelkie inne interesa.

772 Broad Street. Newark, N. J.
United States Savings Bank Bldg.

Tel. Mulberry 3199—0395

I. SIEGEL

FARBY, POKOSTY, OLEJE, TAPETY.

8 CHARLTON STREET,

near Springfield Ave., Newark.

Tel. Bergen 3483.

DR. LEON BANACH

2834 Hudson Boulevard Jersey City

MARJAN NOWAKOWSKI

Polska Gospoda

25 Broome ST.

DR. B. B. MATZ

Polski Dentysta

3 Belmont Ave.

Tel. Bigelow 5117.

BIURO REALNOŚCIOWE

Sprzedaje domy, farmy, loty i różne interesa handlowe.

Pomagam w wypożyczaniu pieniędzy na hipotekę.

ST. KONIOR

584 GROVE ST., IRVINGTON, N. J.

Dajemy z każdym fortepianem 100 muzycznych rolek i ławeczkę za $195.

Niewielki zadatek, a reszta na miesięczne spłaty bez procentu.

DOLL & SONS

561 BROAD ST., NEWARK, N. J.

Otwarty do 9 wieczór.